

Ruth Paas

Sihtasutuse Eesti Vabaõhumuuseum, Konserveerimis- ja digiteerimiskeskus Kanut

ICOM COSTUME konverents "Innovation and fashion"

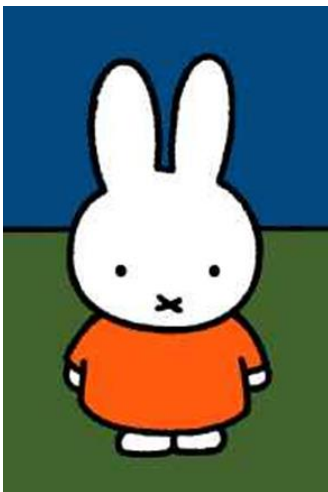
10.06. – 19.06. 2018, Utrecht, Holland

2018 aasta juuni kuus toimus Hollandi suuruselt neljandas linnas, Utrechti ICOM-i kostüümi alagrupi konverents ja aastakoosolek ; „Innovation and fashion“, millest mul oli võimalus osa võtta tänu ICOM EESTI ja Kultuurkapitali eraldatud toetusele .

Konverents toimus Centraalmuseumis. Muuseum asub Nicolaaskerkhofi keskaegse kloostrimaa-alal alates 1921. aastast ja ekspositsioon pakub läbilõiget Hollandi ajaloost, samas hoones asub ka disaini ja visuaalse kunsti keskus, kus toimuvad moenäitused jpt. kunstiüritused.

Hollandi kuulsaima illustraatori Dick Bruna kodustuudio toimib alates 19. septembrist 2015 Centraalmuseumi filiaalina, seal asub püsiekspositsioon.

D. Bruna töötas selles hones igapäevaselt viimased 30 aastat, maja sisustavad isiklikud mälestused, meeldejäivate kohtumiste fotod, fännide kingitused ja kaaskodanike kirjad.

Tema ehk kõige kuulsam tegelane on Miffy hollandi k. Nijntje, see on väike, erksate värvidega lihtsakujueline küülik, mis on joonistatud tugeva musta graafilise kontuurjoonega.

Värvilised jänkid jäid hästi silma igal pool linnapildis; eri suurusega skulptuurid,

väikesed jänkid oli paigutatud valgusfoori tulledele, suured ja väiksemad figuurid asusid linna parkides ja turismi vaatamisväärsuste lähedal, kus siis turistid ja ka hollandlased ise rõõmsalt oma telefonidega pilti tegid, seda, kui populaarne on selline tegevus panid imeks ka kohalikud ise.

Hollandi illustraatori Dick Bruna joonistatud väike Miffy

Konverentsile oli kohale tulnud üle 100 inimese, kogu maailmast; kõige rohkearvulisemalt oli esindatud muidugi Holland, kuid palju oli inimesi Inglismaalt, Kanadast, USAst ning Saksamaalt, aga ka Israelist, Balkanimaadelt, Jaapanist, Hispaaniast, Soomest, Aafrikast jm.

Esimesel päeval toimus registreerimine ja vastuvõtt Utrechti ühes vanimas hoones Paushuize, ehitatud 1517 aastal ja oma nime saanud paavst Adrian VI järgi, kes küll hoone ehitas, kuid kel polnud võimalust seal elada. Tänapäeval kasutatakse maja esindushoonena, mida ürituste korraldamiseks välja renditakse

Konverentsi kava oli väga sisutihed, päeva esimene pool oli ettekannete päralt ja õhtuti toimusid valik-ekskursioonid muuseumidesse ning edukate Hollandi tekstiili ja moekunstnike töökodadesse. Konverentsi teema alla - mood ja innovatsioon, mahtus väga lai valik häid ja informatiivseid ettekandeid.

Nahkesemed on inimeste poolt kasutusel olnud tuhandeid aastaid, naha tööstusliku tootmise algusest alates, 19 saj. teisel poolel on rõhk olnud tootmise odavamaks muutmisel, otsides materjale mida saab toota lihtsamalt ja odavamalt. Inge Specht, Holland, naha ja jalanõude muuseumist andis hea ülevaate, uuenduslikest ja moodsatest võimalustest nahatööstuses, tänapäeva maailmas- on jõutud olukorrani, kus esmane on loodussäästlik tootmine ja loomade õiguste kaitsjatest on saanud niivõrd tugev jõud, mis on sundinud jalatsi/nahatööstusele peale vajaduse leida uusi võimalusi ja materjale tootmise jätkamiseks, nõnda on hakatud asendama loomanahka erinevate vahade ja taimsete kiudude seguga, banaan, ananass, mango, seemed jms. *MuSkin, Flyleather* on inimese poolt loodud materjalid, mis asendavad nahka, need on tugevamad, kergemad kui loomanahk ja neid on võimalik tööstuslikult kiirelt toota

Olid mitmed ettekanded mis tutvustasid žints-i, trükitud, puuvillase kanga tootmist ja kasutust, kangatööstus, mida kasutatakse Indoneesias, jm Hollandi asumaades ja oli seega väga levinud kogu Hollandis.

Joanne Horton (UK) ettekanne tutvustas vihmamantli *Mackintosh* tootmist ja levikut, varase kummi materjali tootmine 19 saj keskel algas metalli kihi kandmisega kangale, et saavutada veekindlus, muuta hooldamist lihtsamaks, kuid raske oli saada külma ja kuumakindlat materjali, mis ei praguneks väiksemalgi murdmisel.

Huvitav oli ka Aleksandra Kim (Kanada), ettekanne - `Taskutest käekottideni` - aastail 1800, 1850, 1900, 1950, 2000. Ekspositsioonis olid eespool märgitud aastakäikude käekotid, kohvrid, taskud, kuid põhirõhk oli esemetel, mida sel ajal käekottides kaasas kanti, ühtlasi oli esemetele võrdlusmaterjalina juurde pandud ka nende esemete hinnad tänapäevases vääringus.

Kathi Martin, Ameerikast tutvustas 3D digi- projekti, mis võimaldab esemeid näha kõndiva, liigutava ja käsi tõstva inim-mannekeeni seljas ning mannekeeni suurus numbrit saab muuta.

vt. <http://digimuse.westphal.drexel.edu/ddm/>

Kajj Appolinaire, Kamerunist tekitas saalis sahinat, tema kõne rääkis murest, mille on tekitanud traditsiooniliste ja väga konservatiivsete Aafrika rahvarõivaste ning mustrite kopeerimine ja masstootmine suurte väliskorporatsioonide poolt.

Michaela Breil, ettekanne oli suka-ja sokivabrikute arengust Saksamaal.

Marjolein Koek, Rijksmuuseumist tutvustas probleeme mis tal tekkisid rohkete kaunistusdetailidega 20 saj. alguse rõivaesemete konserveerimisel, Konverentsi raames olid organiseeritud Zaans vabaõhumuuseumi ja Zuiderzeemuuseumi, Rijksmuuseumi, ning erinevate muuseumite hoidlate, töökodade külastused. Samuti oli võimalus näha ühte Utrechti era- kostüümikogu, (sarnane võrdlus oleks ka Eestis tuntud koguja Viktor Vassiljev) See külastus oli kõigile väga hariv ja inspireeriv, sai vastuseid esitatud küsimustele ja palju mõtteainet hilisemaks.

Toimus töögrupi aruande koosolek, kus tutvustati tuleviku plaane, hääletamine ja valiti uued liikmed juhatusse.

Hindan kõrgelt väga head konverentsi programmi, sain palju uusi ideid ja mõtteid, samuti oli reis erialaselt väga õpetlik

Jan Taminiau näitus, inspiratsiooniks oli vanaema pööning

Utrechti tänavapilt, rattaparkla

Vabaõhumuuseumi tänavavaade

Rijksmuseumis, näidis nõuetekohaseest pakendamisest